

ת"פ 26775/11/13 - מדינת ישראל נגד מ ט

בית משפט השלום בבאר שבע

13 מאי 2014

ת"פ 26775-11-13 מדינת ישראל נ' ט (עציר)

בפני כב' השופט דניאל בן טולילה
המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שימן

נגד
הנאשם
מ ט (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד יוסי הכהן

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

הרקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של סחיטה באיומים והדחה בחקירה.

על פי האמור בכתב האישום המתוקן, הנאשם אשר מתגורר בבית אמו (להלן: "המתלוננת") ב..., ביקש ממנה שתיתן לו כסף על מנת לקנות סיגריות. המתלוננת מסרה לו כי אין לה כסף. הנאשם סירב לקבל תשובה זו וביקש פעם נוספת לקבל סך של 60 ₪. המתלוננת לא שינתה תשובתה ואף הוסיפה כי נמאס לה לממן אותו. הנאשם בתגובה איים על המתלוננת: "אם לא תתני לי כסף, אני אשבור לך את הבית וארביץ לך". הנאשמת התריעה בפני הנאשם כי היא תתקשר למשטרה והנאשם מסר בתגובה כי: "אם תזמיני לי משטרה אחרי שאני אצא מהכלא, אני ארביץ לך".

במסגרת הסדר הטיעון בו הודה הנאשם, לא הגיעו הצדדים להסכמה עונשית ובטרם נשמעו הטיעונים לעונש, נשלח לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן. בדיון מיום 17.3.14 הסכימו הצדדים כי במידה והתסקיר יהיה "חיובי" - תגביל המאשימה עצמה ל-10 חודשי מאסר בפועל הכוללים את הפעלת המאסר המותנה אשר עומד נגדו, ומנגד, הסניגור יהיה חופשי בטיעונו. במידה והתסקיר יהיה שלילי - טיעוני הצדדים יהיו פתוחים. הואיל ובסופו של יום התסקיר שהתקבל במהותו לא היה חיובי, טענו הצדדים באופן פתוח, בהתאם להסכמות שפורטו לעיל.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן עולה כי עסקין בנאשם כבן 24, רווק, אשר בטרם מעצרו התגורר בבית אמו ב... בנוגע

עמוד 1

למשפחתו הגרעינית- מצוין כי זו מונה שני אחים וזוג הורים, אשר התגרשו בהיות הנאשם בגיל 8.

הנאשם הינו האח הבכור מבין השניים. הנאשם מסר כי בילדותו נחשף לאלומות קשה של האב כלפי אמו. כמו כן, מסר כי אביו התחתן בשנית ומנישואים אלו נולדו לאביו עוד שני בנים נוספים, עימם נמצא הנאשם בקשר.

אשר לשימוש בחומרים משני תודעה- מסר הנאשם כי מגיל 17 החל להשתמש בקאנביס ו"ניס גיי", באופן יומיומי. זה תיאר את השימוש כמקור נחמה ומרגוע כאשר מאידך, העדר שימוש בחומרים אלו מובלים אותו להתפרצויות זעם ולפגיעה ברכוש. עוד מסר הנאשם כי כיום רואה בעייתיות בשימוש בסמים הואיל ובעטיו נמנע מלטפל בשורש מצוקותיו. הלה מעוניין לרכוש כלים להתמודדויות במצבי משבר ללא שימוש בסמים ובשל כל אלו פנה מיוזמתו לגורמי הטיפול בכלא על מנת להשתלב בפרויקט גמילה.

גורמי השב"ס דווחו כי אכן הנאשם ביטא מוטיבציה מילולית להשתלב בהליך טיפולי אולם בפועל התנהגותו ידעה עליות ומורדות. עיקר הקושי התאפיין בקבלת ביקורת כלפיו. חרף כך ניתנה לו הזדמנות נוספת להשתתף בפרויקט אולם שוב לא השכיל הנאשם לנצלה וביום 5.2.14 ניהל ויכוח סוער עם מנהל האגף בו קילל וצעק עליו. כמו כן, לאחר שהנאשם הבין כי התוכנית אינטנסיבית ובמקום סגור בחר שלא להשתלב בתוכנית זו הואיל ומתקשה להאמין בהתמדתו בתוכנית מסוג זה. הנאשם מסר כי הוא מצטער על מעשיו ומעוניין לחזור כמה שיותר מהר לפרויקט.

בנוגע לביצוע העבירות בתיק זה- מסר הנאשם כי העבירות בוצעו הואיל ואימו נתנה לאחיו הקטן כסף, ומנגד, לו היא סירבה. בשל יחס מפלה זה נהג כפי שנהג. הנאשם הביע חרטה על מעשיו וביקש עזרה מקצועית על מנת להימנע מהתנהגות דומה. עוד הוסיף כי מתקשה עם העובדה כי הוא מתייחס לאמו באופן דומה לזה שאביו התייחס אליה. המתלוננת מסרה כי הנאשם הוא ילד טוב, אך לצד האמור ציינה כי זה סובל מהתפרצויות זעם ואגרסיביות.

שירות המבחן התרשם כי נוכח מאפייניו האישיים, הכוללים, הפרעת קשב וריכוז וכן נוכח נסיבות חייו אשר מתאפיינות בהעדר דמויות מכילות ומציבות גבולות- נעדר הנאשם במיומנויות בסיסיות לוויסות רגשות. מצוין כי הנאשם מתקשה לשלוט בעצמו ובדחיית סיפוקים וכן בעל סף תסכול נמוך. כמו כן, שירות המבחן מציין כי לאורך חייו התקשה לשמור על יציבות במסגרות השונות.

בסופם של הדברים שירות המבחן מציין כי נוכח עברו הפלילי, נוכח הקושי בוויסות הרגשות, נוכח חוסר היציבות הנפשית והתפקודית ונוכח היעדר גורמי תמיכה - קיים סיכון משמעותי להישנות התנהגות פורצת חוק בעתיד. נוכח כל האמור, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בתחום התמכרותו לסמים. כמו כן, לא הומלץ על הארכת המאסר המותנה ואף הומלץ על הטלת מאסר בפועל אשר במסגרתו יעבור הליך טיפולי.

טיעוני הצדדים

בדיון שנערך בפניי ביום 22.4.14 הפנה ב"כ המאשימה לגליון הרשעותיו ובבכלל זאת למאסר על תנאי בן 6 חודשים שהנו בר הפעלה אשר לא הרתיעו מלשוב ולחטוא בעבירות דומות. כמו כן, הפנה לחומרת המעשים המיוחסים לנאשם.

בהתאם לתיקון 113, ציין את הערכים בהם פגע הנאשם במעשיו, בכללם, שלווה הנפש, ביטחון וחירות הפרט. אשר למתחם הענישה ההולם- עתר למתחם הנע בין 9-18 חודשי מאסר בפועל וזאת לצד הטלת מאסר מותנה, קנס ופיצוי. אשר לעושה- הפנה לאמור בתסקיר ובפרט לנסיגות הגמילה אשר לא צלחו. לאור האמור, עתר להטלת עונש ברף האמצעי של המתחם לו עתר.

ב"כ הנאשם ביקש תחילה להעיד לטובת הנאשם את המתלוננת - אימו של הנאשם. זו בעדותה מסרה כי הנאשם הוא ילד טוב והוא עוזר בבית וזאת לצד ההתפרצויות הזעם. זו ציינה כי לדעתה בנה למד את הלקח. עוד ציינה כי בסיום המאסר ישוב לגור בביתה הואיל ואין לו מקום אחר ללכת אליו. זו הביעה תקווה כי הלה יתחיל לעבוד וישוב לדרך הישר.

ב"כ הנאשם סבור שיש ליתן משקל גם לעמדת המתלוננת אשר כאמור מעוניינת כי בנה ישוב להתגורר עמה. לדבריו, עמדתה מאוזנת ואינה מגוננת יתר על המידה. לדבריו, בתיק דנן אין המדובר בעבירת סחיטה באיומים קלאסית אלא עסקין בויכוח בין אם לבנה אשר התפתח לאמירות פליליות. בנסיבות אלו, ומבלי להקל ראש במעשה, עתר להסתפק בתקופת המאסר המותנה אשר תלוי נגדו.

הנאשם הוסיף על דבריו בא כוחו והתנצל בפני אמו. כמו כן, זה הביע חרטה על מעשיו ומסר כי למד את הלקח. כמו כן, הצהיר כי במסגרת המאסר יעבוד על השליטה בכעסיו וכן יתנהג בהתאם וכפי המצופה.

דין והכרעה:

במעשיו האמורים פגע הנאשם בערך המוגן של חירות פעולתה של המתלוננת וכן בביטחונה האישי. בעניין חומרת הענישה שיש לנקוט בעבירת הסחיטה באיומים אפנה לע"פ 602/02 רפי אוחנינה נ' מדינת ישראל (22.4.02):

"עבירה של סחיטה באיומים פוגעת באושיות סדרי החברה. ניצול חולשתו של אדם באיומים על בטחונו ושלומו, והטלת אימה כדי להשיג דבר מהקורבן מחייבת תגובה עונשית קשה."

עוד ראו בעניין זה - תפ (מחוזי- מרכז) 13913-08-12 מדינת ישראל נ' יוסף שריקר ואח' (09.09.2013):

"העונשים הקבועים לצידן של עבירות הסחיטה מבטאות את החומרה בה ראה המחוקק עבירות אלה. העונש המקסימלי הקבוע לצידה של עבירת הסחיטה באיומים הינו מאסר שבע שנים ובאם נעשה המעשה או המחדל מפני איום או הטלת אימה או במהלכם, דינו תשע שנים. סחיטת כספים בדרכי אלימות מטילה אימה על הנסחטים ועל בני משפחותיהם, משבשת מהלך חייהם של הנסחטים וגורמת לנזקים נפשיים להם ולסובבים אותם. לכך יש להוסיף כמובן את חיסרון הכיס שנגרם להם."

בעבירת הדחה בחקירה, מלבד הפגיעה בחירות פעולתה של המתלוננת, פגע הנאשם גם בתקינות הסדר הציבורי ועקרון שלטון החוק. .

אשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירת סחיטה באיומים בנסיבות דומות בתיק שבפני הרי שזו נעה על דרך הכלל בין מספר חודשים שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד עונשים הנעים בין שנה וחצי לשנתיים.

בתיק זה מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים המפורטים לעיל הינה ברף הבינוני. עסקינן בנאשם, בן 24 אשר דר תחת קורת הגג של אימו המתלוננת, וכן נסמך על שולחנה, וזאת הגם שהחובה החוקית לכך הסתיימה זה מזמן. המתלוננת בעצמה לא רוותה נחת במהלך חייה וזו בלשון המעטה וחרף כך מנסה לסייע לנאשם וליתר ילדיה חרף מצוקה כלכלית בה מצויה.

הנאשם לא רק שאינו מוקיר תודה לאמו אלא מהלך עליה אימים בדלת אמות ביתה ודורש כסף לקניית סיגריות, תוך השמעת אמירות מאיימות לפיהן, סירוב יביא לכך שיכה אותה וישבור את ביתה. כפי שעולה מהתסקיר הנאשם מסביר מעשיו הואיל ולטענתו המתלוננת אינה מתייחסת באופן שוויוני לו ולאחיו הצעיר. התנהלות זו מצאה ביטוייה בכך שלאחרון נתנה כסף לקניית סיגריות, בניגוד אליו. דברים אלו מלמדים כי הנאשם אווז בעמדות קורבניות, ילדותיות תוך ששם דגש על סיפוק רצונותיו וצרכיו.

הנאשם מודע לכפיות הטובה הגלומה במעשיו ולא בכדי מציין בפני קצינת המבחן כי: "מתקשה להתמודד עם העובדה שבעבר אביו היה נוהג להכות את אימו וכעת במקום שידאג לאימו לתפיסתו הוא נוהג להכותה ולאמלל את חייה".

הנאשם אינו מסתפק באיומים ולאחר שהמתלוננת התריעה כי תפנה למשטרה, הלה מסר בתגובה כי אם תעשה כן, ירביץ לה לאחר צאתו מהמאסר. אף דברים אלו מדברים בעד עצמם ומלמדים על אופיו של הנאשם אשר אינו בוחל באמצעים על מנת להשיג מבוקשו. הנאשם גורם לאימו לחיות בפחד ובסבל במקום שבו אמורה להרגיש שלוה ובטוחה. לא למיותר לציין כי המתלוננת מימלא מצויה בקונפליקט קשה שעה שמדווחת למשטרה על מעשה בנה.

בחינת נסיבות ביצוע העבירה מלמדות כי המעשים הינם פרי יוזמה רגעית וכי הדברים נאמרו "בעידנא דריתחא". לצד האמור, בניגוד לעבירות רכוש, ספק עד כמה העדר תכנון והתנהלות ספונטנית בעבירות אלימות מצדיקה הקלה בעונש.

ברקע הדברים עומדת התמכרותו של הנאשם לחומרים משנה תודעה. התמכרותו זו מלווה בחבירה לחברה שולית, התפרצויות זעם בעת שאינו עושה שימוש בסם, ומטבע הדברים כרוכה גם הוצאות כספיות שאינן מבוטלות בפרט על רקע המצוקה הכלכלית בה מצויים הנאשם ואמו.

אשר לנזק בפועל, ברי כי יש בהתנהלות הנאשם רכיבים של השפלה ופגיעה בכבודה של אמו. כמו כן, יש לקחת בחשבון את הנזק הפוטנציאלי והסיכון כי אירוע שכזה עלול להגיע לכדי אלימות של ממש. ביחס לכך, ולאור הרשעתו הקודמת ניתן לומר כי הנאשם כבר הוכיח בעבר כי יכול ואמירותיו יגיעו לכדי אלימות של ממש.

מנגד ולקולא, אתן ביטוי לכך שאין עסקינן בעבירת סחיטה באיומים קלאסית אשר בה הסחיטה הכספית נפרסת על פני תקופה בה הנאשם מטיל חיתתו על מתלונן. כך גם אין מדובר בגביית דמי חסות מן הקורבן. מעשי הנאשם, מבלי להקל בהם ראש קרובים יותר לעבירת האיומים מאשר לעבירה של סחיטה באיומים.

הסכום הכספי שדרש הנאשם מאימו אינו משמעותי ונועד לקניית סיגריות. כך גם מבלי להקל ראש, אין מדובר באיומים המצויים ברף הגבוה של עבירות בכגון דא הן מבחינת תוכנם והן בנסיבות השמעתן. איומים אלו לא הגיעו לכדי מימוש וכך גם לא הביאו המתלוננת למסור לנאשם סכום כסף כל שהוא או להימנע מהזמנת משטרה.

לאור המקובץ לעיל, בשים לב לערך המוגן ומידת הפגיעה בו, נסיבות ביצוע העבירות וכן מדיניות הענישה הנהוגה - הנני לקבוע את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם שבפניי, נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל.

קביעת העונש בגדרי המתחם

בקביעת עונשו של הנאשם, בגדרי המתחם, מצאתי כי לקולא יש לזקוף את הודאתו והחיסכון בזמן שיפוטי. יש בהודאה זו כדי לייתר את העדת המתלוננת אשר לאחר שמיעת דבריה במסגרת הטיעונים לעונש ניתן לומר כי קשה עליה הימצאות בנה במעצר בגין תלונתה. כך גם ביהמ"ש נוטל בחשבון את נסיבות חייו של הנאשם הלא פשוטות, הכוללות, חשיפה לאלימות קשה של אביו כלפי אמו ובהמשך גירושין של הוריו, אשר לאחריהם חבר הנאשם לאוכלוסייה שולית, עמה נהג להשתמש בסמים.

עוד יש ליתן הדעת לחרטה אשר הביע הנאשם על מעשיו וכן יש לקחת בחשבון את עמדת המתלוננת אשר אינה מסרבת כי בנה ישוב להתגורר בביתה. במצב דברים זה, יש ליתן משקל לאינטרס חיזוק התא המשפחתי, מתוך הבנה כי לאחר ריצוי המאסר על הנאשם ואמו לאחות את השברים. הנאשם הביע חרטה מילולית ואף בכה שעה שפנה בדברי סליחה לאימו בדבריו לעונש. התרשמות בית המשפט היא כי הנאשם אכן חש בושה על מעשיו (וזאת בנפרד מיכולתו להימנע מלחזור עליהם בעתיד).

מנגד, ולחומרא, יש לקחת בחשבון את עברו הפלילי. על פניו זה מתמצה אך בהרשעה אחת, בת"פ 51809-02-11. ודוק, בחינה מדוקדקת מעלה כי הרשעה זו טומנת בחובה 4 תיקים שונים שבחלקם עבירות הדומות לתיק דנן (2 עבירות איומים, עבירת סחיטה באיומים, 2 עבירות של תקיפה סתם, היזק לרכוש במזיד, הפרת הוראה חוקית, תקיפה כדי לגנוב וכן גניבה) בגין הרשעתו זו נדון הנאשם לתקופת מאסר שאשר אינה מבוטלת, של 15 חודשי מאסר בפועל. כמו כן, בגין כל אלו הוטל על הנאשם מאסר מותנה בן 6 חודשים אשר לא הרתיעו מלשוב ולחטוא בעבירות דומות תוך פחות משנה.

שירות המבחן מפרט באריכות את הקשר הטיפולי של הנאשם עם הגורמים השונים בכלא ומחוצה לו. בסופם של דברים, עובר לגזירת העונש ניתן לומר כי הנאשם לא צלח הליך טיפולי/שיקומי בין אם ביחס להתמכרותו לניס גיא ולקנביס ובין אם ביחס לשליטה בכעסים. משכך, אין מקום לחרוג לקולא מן המתחם אותו קבעתי.

נוכח האמור לעיל נמצא כי יש ביטוי מה לשיקולי הרתעת היחיד. שיקול זה מתחזק ומתחדד נוכח האמור בתסקיר לפיו הנאשם מתקשה לשלוט בעצמו וכן לווסת רגשותיו ולהערכתו רמת הסיכון להישנות התנהגות עבריינית הינה משמעותית. בהקשר לכך הרי באין אלטרנטיבה אחרת, הנאשם אמור לחזור ולגור עם אימו על כל המשתמע מכך.

הפעלת האסר המותנה

אין מחלוקת כי המאסר המותנה בן 6 חודשים אשר ניתן במסגרת ת"פ חל בעניינו 51809-02-11. בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי על דרך הכלל יש להורות על הפעלת המאסרים במצטבר. בית המשפט העליון שב וחזר על הלכה זו אך לאחרונה במסגרת ע"פ 4716/12 **מדינת ישראל נ' ע.ד.** (6.6.13). לצד האמור, מצאתי ליתן ביטוי להודאתו של הנאשם שמן הראוי שתילקח בחשבון גם לעניין חפיפת המאסר המותנה וכך גם בהתייחס לעונש המאסר הכולל אותו אשית על הנאשם.

מכל המקובץ לעיל, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 7 חודשי מאסר בפועל אשר ימנו מיום מעצרו, 10.11.13.

ב. מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 6 חודשים שנגזר על הנאשם בת"פ 51809-02-11 כך ש-3 חודשים יופעלו במצטבר לעונש המאסר עליו הוריתי בסעיף א' לעיל ו-3 חודשים בחופף. **סה"כ יהיה על הנאשם לרצות 10 חודשי מאסר בפועל שימנו מיום מעצרו כפי שמפורט בסעיף א לעיל.**

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ג. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ד. 5,000 ₪ התחייבות למשך שנתיים שלא יעבור עבירת אלימות. לא תחתם ההתחייבות בתוך 14 יום, יהיה על הנאשם לרצות 15 ימי מאסר תמורתה.

ניתן צו כללי למוצגים.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לביהמ"ש המחוזי.

ניתנה והודעה היום י"ג אייר תשע"ד, 13/05/2014 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט